

фахівці наводять інші взаємозв'язки між цими поняттями. Тобто у цій сфері можливі термінологічні проблеми.

На основі етичних стандартів, які використовуються в кодексах, "Міжнародна федерація з інформаційних технологій" (IFTP) рекомендувала прийняти кодекси комп'ютерної етики національним організаціям інших країн з врахуванням місцевих культурних та етнічних традицій. Створення окремих кодексів різняться один від одного, але в їх основі знаходиться певний інваріантний набір моральних настанов, які умовно зводяться до наступних: не використовувати комп'ютер з метою нашкодити іншим користувачам; не створювати завад і не вмішуватися в роботу інших користувачів комп'ютерних мереж; не використовувати файли, не призначені для вільного використання; не використовувати комп'ютер для крадіжок; не використовувати комп'ютер для поширення хибної інформації; не використовувати крадене програмне забезпечення; не привласнювати чужу інтелектуальну власність; не використовувати комп'ютерне обладнання чи мережеві ресурси без вирішення питання відповідної компенсації; думати про можливі суспільні наслідки програм, які Ви розробляєте; використовувати комп'ютер з самообмеженнями, які показують Вашу ввічливість та повагу до інших користувачів.

ДО ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ

Кушенко Ірина Вікторівна, кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології ННІПІ НАВС

Пріоритетом для будь-якої держави має бути дотримання прав і свобод людини. Рух за права людини має довгу історію. У Європі він бере свій початок в епоху Просвітництва. «Кожна людина народжується вільною, і ніхто не має права обмежити її свободу», — саме під таким гаслом відбувалося становлення руху за права людини в Європі. 1775 року борці за права людини перемагають у США, 1789 року — у Франції. У 1991 році Україна, ставши незалежно державою, зробила перший крок на шляху до ствердження демократичності, верховенства права.

Так в Конституції України окремий розділ присвячено правам і свободам людини і громадянина. Стаття 21 Конституції України визначає, що всі люди є вільні і рівні у своїй гідності та правах. Права і свободи людини є невідчужуваними та непорушними. Згідно статті 22 Основного Закону держави права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані. Ч. 3 ст. 22 Конституції України підкреслює, що за прийняття нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу існуючих прав і свобод [2].

Аналізуючи Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, зрозумілим є те, що права будь-якої людини є універсальними (тобто, вони належать усім людям в будь-яких ситуаціях незалежно від соціального становища), вродженими (тобто, вони вже належать кожній людині лише за фактом народження) і невід'ємними (це означає неможливість позбавити індивіда цих прав чи неможливість його добровільної відмови від цих прав) [1]. Разом з тим важливо, на наш погляд, усвідомлювати, що будучи фундаментальними, права людини разом із тим не є абсолютними. Такі обмеження характеризуються висловом про те, що "Ваші права закінчуються там, де починаються права інших людей".

З'ясовано, що в соціально-правовій практиці права можуть обмежуватися з метою захисту інших соціальних цінностей. В

демократичній державі умови, за яких права людини можуть бути обмежені, детально визначені в Конституції. Так, у статті 64 Конституції України встановлено, що "В умовах воєнного або надзвичайного стану можуть встановлюватися окремі обмеження прав і свобод із зазначенням строку дії цих обмежень. Не можуть бути обмежені права і свободи, передбачені статтями 24, 25, 27, 28, 29, 40, 47, 61, 52, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63 цієї Конституції" [2].

В рамках зазначеної проблеми вважаємо надзвичайно важливим розмежовувати поняття "прав людини" і "свобод людини", які є схожими за своїм виникнення та кардинально різними за способом захисту та реалізації. Свободи людини – це сфери діяльності людини, в які держава не має втручатися. Вона лише окреслює за допомогою правових норм кордони, територію, на якій людина діє за своїм вибором і на власний розсуд. Разом з тим, держава має забезпечити захист цих кордонів від втручання інших осіб. На відміну від поняття "свободи людини", в "правах людини" фіксується конкретна сфера, напрямок діяльності індивіда. При цьому держава зобов'язана забезпечити та захистити законні дії людини в зазначеній сфері. В цьому випадку вже не пропонується можливість вибору варіанту діяльності всередині цього права. Цим правом можна скористатися, реалізувати його чи ні, оскільки право не є обов'язком.

Проте, в світлі подій останніх років, нажаль стає зрозумілим, що права людини в Україні втрачають свою цінність. Виявляється, що в Україні немає практично жодного права людини, яке б не порушувалося. При цьому мається на увазі не вчинення злочинів проти громадян з боку кримінальних осіб чи угруповань, а саме державну політику щодо забезпечення реалізації цих прав. Так, Україна займає четверте місце за кількістю звернень громадян до Європейського Суду з прав людини. Фактично, кожна десята скарга до Страсбурга надходить саме від громадянина України. Наша держава лідирує у сумному рейтингу за кількістю засуджених на тисячу осіб, чи тривалістю досудового ув'язнення. З року в рік зростає кількість порушень прав людини та вчинених злочинів. Так, за 2010 рік злочинність зросла на 15,2%, а за 2011 р. – на 3%... У 2011 році на території країни зареєстровано 515,8 тис. злочинів. Права національних та мовних меншин Україні залишаються під загрозою. Надзвичайно гостро стоїть проблема щодо забезпечення прав людини в місцях позбавлення волі. Так, станом на 1 січня 2012 року в Україні 115 068 особи відбувають покарання у виді позбавлення волі у виправних і виховних закладах (Україна на 10-му місці в світі за цим показником); 37 632 осіб знаходяться в слідчих ізоляторах. Серед цих засуджених 12 600 осіб відбувають покарання у вигляді позбавлення волі на строк понад 10 років. Традиційно болючим є питання забезпечення громадянських та політичних прав - права на справедливий суд, права на захист від дискримінації, свободу думки, свободу віросповідання, свободу слова, свободу преси, а також право участі в громадських організаціях, право голосувати на виборах або домагатися свого обрання (право голосу) тощо.

Таким чином, дотримання прав людини має бути ключовою національною ідеєю України як демократичної країни світу. Незалежно від особливостей сьогодення в центрі державної політики має знаходитися людина, її інтереси, дотримання прав і свобод. З цією метою потрібно щоб на всіх рівнях влади та кожним громадянином було високо усвідомлена важливість дотримання прав і свобод людини.

Список використаних джерел:

1. Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод // [Електронний ресурс] <http://www.irs.ua>
2. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. – 141 с.